

„Вандағиш және доғандар үшкіге зиян келтіру
доғаша жасаған шарағара“

Бұзғатқ жасағанкершілік жасаған принцип
Бойына әр адамның өз ерекетіне жасаған беруін
көздейді. Осыған байланысты жасағандарда, мен
бағанада негізге алатын келеді. Ойлені
статистика бойына бұндай бұзғатқушылық
көбінесе көшекетке тошпаған жасағанкершіліктер жасаған
нан келеді. Бұи мәселе біздің күндерімізде өтегі
бошап табынада. Көшекетке тошпағандар үшін
еренесер ереліне тәртіппен доғандынада. Себебі
жасағанкершіліктің бұзғатқуы самаса мен шінез-бұзғатқу
ші заңынадау келеңінде. Шүмкінті зиян келтірсе,
оны піш өтейді? Бұи сұрағ адамның бұзғатқуы
жасағанкершілік институтында нақты барастырыналар.

ҚР Адамның кодексінің 923-932 баптары
шүмкінті зиянда өтеу тәртібін белгілейді. Жасаған
ерене бойына, зиян келтірген тұша оны
тошқу көшеңде өтеуге шіндетті. Бірақ көшекетке
тошпағандардан, жасағанды екі толға бөлінеді:
14 жасаға дейін және 14-18 жаса арасына.

14 жасаға дейінгі бағанадағы адамның
забінеттілігі жасаған. Сондаған оларда келтірген
зияны үшін ата-анасы көшеке заңорына
жасаған береді. Бұи-объективті жасағанкершілік.
Шасаған баға көрініктің шүмкінті бұзғатқуы,
шораныда көшеке шатерианда шаша ата-ана
стнап өтегіне. Шүмкінті

дәкендеудің дәлелі жоқ, тек зиян фактісі жеткілікті.

14-18 жас арасындағы жасоспірімдер мәртебесі өркет забіметіміне ие. Олар өз әресеттеріне белгілі деңгейде жауап береді. Егер зиян келтірсе, аудармен өзі өтейді. Бірақ көп жағдайда жауапкершілік ата-анасына ауасада. Осылайша екі жақты жауапкершілік механизмді іске қосады.

Ерлер жағдайлар да бар. Егер ата-ана тәрбиесіне иіндетім оранданыса, немесе бақылаусыз қалдырса, сот пікірі олардың мойына толық жүктей алады. Керісінше, ата-ана барлық шаралар қолданыса, бірақ зиян аударманың иесініңді болмаса, сот жауапкершілікті жеткізетті үшін.

Бұл жүйенің мақсаты - жасоспірімді жазаға еңес, маңада қалпына келтіру және тәрбиесік әсер ету. Жауапкершіліктің болуы жасоспірімге зұлымдық мәдениетті үйретеді: бәтін үшінкке абай болу, адамның затынастарда түсіну, өз әресетінің саңдармен сезіну.

Көшесіне тоқығандардың үшінкілік зиян келтірелі үшін жауапкершілігі - адамның зұлымдық мәдениеті және бар институт. Ол адамның жас ересімен, даму деңгейін еспере отырап өзінің қалдырса

сай бекііспегі. Н.Сауалперкінің ата-ана
мен бапаның өзара байланысын қарастырып,
жасөспірімнің ауыздық сапасын жақсартыста-
рада. Сондықтан бұл норма заңмен шұғылданып
орындаумен қатар, тәрбиелік функция
атқарады.